

TOERISTISCHE VOORZIENINGEN

Stuwdam van de Ourthe

Het meer van Nisramont, dat in het hart van de vallei van de Ourthe genesteld is, biedt natuurliefhebbers een unieke natuurlijke omgeving. De stuwdam is het vertrekpunt van een 14 km lange wandellus rond het meer, die eerder aan ervaren wandelaars voorbehouden is. Deze vrij sportieve wandeling zal wandelaars laten genieten van een uniek moment in de ongerepte natuur, met prachtige uitzichten over de vallei van de Ourthe.

Le pourtour du lac promise aux balades
© SPW MI (DBR) – Caroline Marchal

Het schitterend kunstwerk "Avolare", dat bij de samenvloeiing van de westelijke Ourthe en de oostelijke Ourthe ligt, biedt een adembenemend uitzicht over het omringende landschap. Aan de andere kant van de samenvloeiing biedt een groot ADEPS-sportcentrum verschillende activiteiten. In de zomermaanden zijn ook watersporten zoals stand-up paddle en kajak beschikbaar op het meer.

La confluence des Deux Ourthes et l'Avolare
© SPW MI (DBR) – Caroline Marchal

Voor gezinnen is er een wandellus van ongeveer 1,5 km, ook vanaf de stuwdam, waar kinderen de onvergeloofbare sfeer van het Ardense bos kunnen ontdekken. Deze route is wel niet toegankelijk voor kinderwagens.

Een deel van de route rond het meer wordt ook afgelegd via de Escapardenne Eisleck Trail, een route die La Roche-en-Ardenne verbindt met Kautenbach (Groothertogdom Luxemburg), langs de uitzonderlijke plaatsen van Le Hérour, die door het Waalse Gewest op de lijst van uitzonderlijk erfgoed is geplaatst, en Cheslé, een oude Keltische vesting.

De taverne ligt aan de voet van de stuwdam en heeft een groot terras aan de oever van de Ourthe, zodat je kunt genieten van de betoverende omgeving van de plaats.

TECHNISCHE INFORMATIE

Ligging

Op de Ourthe,
in Nisramont

Werken

Bouw: 1953-1958

Opening: 14 september 1959

Technisch, administratief en elektromechanisch beheer

SPW Mobiliteit en Infrastructuur

- Afdeling Waterwegen van Luik en Stuwdammen
- Directie Stuwdammen

Beheer van de productie en distributie van water

Waalse Watermaatschappij (SWDE)

www.swde.be

Toeristische exploitatie van het complex

ADL Houffalize-La Roche

Tél. : +32 (0) 61 28 00 65

Inlichtingen : info@adlhlr.be • www.adlhlr.be

Informatie en technische documentatie

Directie van de stuwdammen

Avenue Peltzer 74, 4800 Verviers

Tél. : + 32 (0) 87 21 39 11 • Fax : + 32 (0) 87 21 39 49

<https://spw.wallonie.be> « Structure et Services »

© Ediwall 2025 (derde herziene en uitgebreide editie)

Tekst : SPW MI Directie van de stuwdammen

Omslagfoto: © Colette Mottet (www.visitwallonia.be/)

Fotocredits: vermelding bij elk document

Vormgeving en druk: WO Algemeen secretariaat - Afdeling Communicatie - DIP

Verantwoordelijke uitgever: ir. Étienne Willame, boulevard du Nord, 8, 5000 Namen

ISSN : 2795-6814 (P) - 2795-6822 (N) • Wettelijk depot: D/2025/11802/001

Voor iedere volledige of gedeeltelijke reproductie dient toestemming te worden gevraagd aan de verantwoordelijke uitgever.

<https://www.wallonie.be>

 Wallonie
infrastructures
SPW

 1718
Appel gratuit

 1719
Kostenlose Rufnummer

DE STUWDAM VAN DE
OURTHE

HET BELANG VAN KEERSTRUCTUREN

De topografische configuratie van Wallonië verklaart de ligging van de kunstwerken op de Waalse hoogvlakten, die het dak van de Benelux vormen.

Deze kunstwerken werden ontwikkeld om te voldoen aan verschillende basisbehoeften van de staat: vooral de opwekking van leidingwater en elektriciteit, maar ook de ondersteuning bij laagwater voor de scheepvaart op rivieren en overstromingsbeheer.

Vanaf het moment dat ze werden ontworpen of later, werden er andere doelstellingen aan deze kunstwerken toegewezen, waardoor ze kunnen inspelen op talloze uitdagingen waarmee de maatschappij wordt geconfronteerd op het gebied van watervoorraden. En die gebruiken blijven evolueren. Onze samenleving gebruikt steeds meer water en besteedt een bijzondere aandacht aan natuurbehoud en de ontwikkeling van waterrecreatie... Bovendien benadrukken de gevolgen van de klimaatverandering nog meer de essentiële rol van deze kunstwerken in het waterbeheer.

Stroomopwaarts van het stadje La Roche en Ardenne is de vallei van de Ourthe een bijzonder gunstige plaats voor de bouw van een groot stuwmeer, enerzijds vanwege de geologische en topografische kwaliteiten en anderzijds vanwege de geringe bevolking.

Le barrage vu vers l'aval, avec ses trois pertuis
© SPW MI (DBR) – Caroline Marchal

EDIWALL

 Wallonie

Pertuis (vue intérieure)
© SPW MI (DBR)

Galerie souterraine
© SPW MI (DBR) – Vincent Lognay

GESCHIEDENIS VAN DE STUWDAM

De eerste studies voorzagen de bouw van een grote stuwdam (250 miljoen m³) op de Ourthe, een weinig stroomafwaarts van de huidige plaats, en een tunnelverbinding met een andere stuwdam in de vallei van de Aisne (757 miljoen m³). Dit complex was ontworpen om water voor voedsel en industrie te leveren en het laagwater op de Maas te ondersteunen. De grote stuwdam van de Ourthe zou alleen al 600.000 m³ water per dag hebben kunnen leveren.

Dit project kreeg niet de unanieme goedkeuring van de betrokken partijen. De huidige kleine dam op de Ourthe werd eerst gebouwd en kon later gebruikt worden als bouwkuip tijdens de bouw van de grote dam. Na de installatie van belangrijke aanvullende apparatuur was het economisch niet langer haalbaar om deze dam tijdens de bouw van de grote dam onder water te zetten; het werd een permanente structuur.

Deze betonnen dam met zwaartekracht werd in 1953 gebouwd en in 1958 voltooid. Hij ligt ongeveer 500 m stroomopwaarts van de Fay-brug in Nisramont op de weg Nadrin - Ortho. De dam bestaat uit twee niet overhellende muren, met een kruinbreedte van 4 m en een rijbaanhoogte van 176 m. Het centrale deel bestaat uit een overlaatsuut met een vaste stuw op hoogte 272. Het maximale waterniveau (275m) wordt bereikt door het sluiten van 3 m hoge wielschuiven die worden opgehangen met een kabelsysteem waarvan de vaste katrollen ondersteund worden door 4 landhoofdpijlers met een respectieve breedte van 2,6 m. De totale lengte is dus 116 m.

*“Zonder water is er geen leven mogelijk. Het is een kostbaar goed, essentieel voor alle menselijke activiteiten”.
“Zoetwaterbronnen zijn niet onuitputtelijk. Het is essentieel om ze te behouden, te controleren en, indien mogelijk, te vergroten”.*

Uittreksel uit het Europees Waterhandvest

DE WATERZUIVERINGSINSTALLATIE

Het hoofddoel van de stuwdam is de gemeenten van het plateau van Bastogne en de regio van de Aisne/Ourthe van kwaliteitsvol drinkwater te voorzien. Omdat het water in het reservoir niet de wettelijk vereiste eigenschappen had, moest er een zuiveringsinstallatie worden gebouwd die aanvankelijk in 1966 6.000 m³/dag kon produceren en die in 1974 verhoogd kon worden tot 12.000 m³/dag.

Vanwege de steeds groeiende behoefte aan en de vraag naar drinkwater werd er in 1988 besloten om de installatie uit te breiden en de productiecapaciteit te verdubbelen tot 24.000 m³/dag.

De verschillende fasen van de waterbehandeling en -kwaliteit worden dagelijks in het laboratorium van de installatie gecontroleerd.

DE SLIBVERWERKINGSINSTALLATIE

Na een Koninklijk Besluit over de bescherming van het oppervlaktewater werd in 1985 een afvalverwerkingsinstallatie gebouwd.

De slibben uit de bezinkingsbekkens worden periodiek afgevoerd naar een slibbunker. Ze worden ingedikt en naar een filterpers gestuurd. Als ze uit de bezinkingsbekkens komen, hebben ze de vorm van inerte koeken en worden ze naar een erkende stortplaats afgevoerd.

Om te voorkomen dat chemicaliën in de rivier worden geloosd, worden het waswater van de filters, het effluent van de slibinstallatie en het reinigingswater van de opslagtanks voor de verschillende reagentia gerecycleerd aan de voorkant van de bezinkingsbekkens.

Le hangar à canots, pour la surveillance du lac
© SPW MI (DBR) – Caroline Marchal

Pré-barrage sur l'Ourthe orientale
© SPW MI (DBR) – Vincent Lognay

DE WATERKRACHTCENTRALE

De waterkrachtcentrale, die tegen de voet van de stuwmuur op de rechteroever leunt, produceert de energie die nodig is om de plaats te laten draaien. Ze voorziet onder andere de motor aangedreven pompen die het behandelde water via twee leidingen met een diameter van 400 mm naar de reservoirs in Ortho voortstuwen.

De waterkrachtcentrale werd gebouwd in 1955. Het totaal schijnbaar vermogen is 1.320 kVA. Ze is voorzien van twee turbines met dubbele horizontale assen die een maximaal debiet van 8 m³/sec hebben.

KENMERKEN VAN HET BOUWWERK

STUWDAM	
Type	betonnen zwaartekrachtdam
Hoogte met fundering	21 m
Lengte bovenaan	116 m
Inhoud van de muur	22.000 m ³
Oppervlakte van het meer	47 ha
Capaciteit van het meer	3.000.000 m ³
Maximale niveau van het wateroppervlak	275 m
Rivierniveau	261,2 m
Stroomgebied	74.000 ha – 740 km ²
Overlaat	3 spuigaten met aflopende wielschuiven

TOEVOER NAAR DE ORTHO RESERVOIRS	
Motor aangedreven toevoerpompen	2 van 500 m ³ /h en 2 van 300 m ³ /h
Hoogteverschil	ongeveer 200 m
Lengte	2 dubbele leidingen van ongeveer 7 km
Diameter van de leidingen	400 mm
Reservoircapaciteit	2 van 3.000 m ³ en 1 van 12.000 m ³

AANVERWANTE VOORZIENINGEN

- › Een waterkrachtcentrale
- › Een waterzuiveringsinstallatie
- › Een slibverwerkingsinstallatie
- › Een technisch informatiegebouw en een cafetaria
- › Een grote parkeerplaats met rustplaatsen en barbecuefaciliteiten
- › Een complex van 12 woningen voor het personeel
- › Een boothuis voor toezicht op het meer
- › Twee met vistrappen uitgeruste voorstuwdammen.

Pré-barrage sur l'Ourthe occidentale © SPW MI (DBR) – Vincent Lognay